

Közösségi formatervezési mintaoltalmi és védjegyoltalmi bejelentés az EU tagországokban. A kutatás-fejlesztéshez szerezhető pénzügyi források

Bevezetés

Jelen írás három fő téma köré csoportosul: egyrészt az alicantei székhelyű Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (*Office for Harmonization in the Internal Market*, rövidítve: OHIM) előtt folyó Közösségi Formatervezési/ipari Mintaoltalmi-, és Védjegyoltalmi regionális bejelentésről, másrészt a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvényről (a továbbiakban: innovációs törvény), harmadrészt az innovációs törvény szerint biztosított oltalomszerzést támogató pályázatokról kíván rövid áttekintést egy több mint három évtizede praktizáló szabadalmi ügyvivő gyakorlati tapasztalatainak fényében.

1. A formatervezési mintaoltalom általános jellemzői

Közismert, hogy a formatervezési mintaoltalom az új és egyéni jellegű ipari termékek külső formájának jogi oltalmát biztosítja. *Az uniós csatlakozás óta Magyarországra is kiterjednek az Európai Gazdasági Közösség területén érvényes közösségi minták.*

A formatervezési mintaoltalom az ipari termékek külső formájának jogi oltalmát biztosítja. Az oltalom révén a formatervezési minta tulajdonosa piaci pozícióját megteremtheti, vagy tovább erősítheti. Csak az olyan formatervezési mintára szerezhető oltalom, amely *világviszonylatban új és egyéni jellegű.*

Újdonság alatt azt értjük, hogy akkor tekinthető újnak a minta, ha azzal azonos minta nem jutott nyilvánosságra az elsőbbség időpontját

* Jankura János, európai szabadalmi ügyvivő, Budapest

** T. Kovács Júlia, egyetemi tanársegéd, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest

*** Dr. Téglási András, egyetemi adjunktus, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest

Szerzők ezúton is szeretnék köszönetüket kifejezni Prof. Dr. Tattay Leventének a kéziratához fűzött értékes szakmai észrevételeiért.

megelőzően. Továbbá a mintákat egymással azonosnak kell tekinteni akkor is, ha külső jellegzetességeik csupán lényegtelen részletekben különböznek.

Az *egyéni jelleg* alatt – a törvényi meghatározás szerint¹ – azt értjük, hogy a mintának akkor van egyéni jellege, ha az elsőbbség időpontja előtt nyilvánosságra jutott bármely mintához képest a tájékozott használóra *eltérő összbenyomást tesz*. A minta tehát akkor egyéni jellegű, ha bármely nyilvánosságra jutott mintához képest *eltérő összbenyomást tesz a tájékozott használóra*. Az eltérő összbenyomásnak a minta bejelentését, illetve – lajstromozás nélkül oltalomban részesülő minta esetén – annak nyilvánosságra jutását megelőzően kell fennállnia. Annak eldöntéséhez, hogy egy minta egyéni jellegű-e, minden esetben figyelembe kell venni azt, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthattak a szóban forgó mintát. Az egyes termékek által megvalósított funkciók, műszaki feltételek behatárolják az alkotói szabadságot: nyilvánvalóan nagyobb az alkotói mozgástér egy ékszer, mint egy autószérvédő megtervezésekor.

A tájékozott használóra tett összbenyomás nemcsak az oltalmazhatóság, hanem az oltalom terjedelme szempontjából is meghatározó: *a mintaoltalom kiterjed mindazokra a mintákra, amelyek a tájékozott használóra nem tesznek eltérő összbenyomást*. Az összetett termék alkotóelemével szemben is követelmény az újdonság és az egyéni jelleg megléte. Az ilyen alkotóelemben megtestesülő vagy arra alkalmazott mintát akkor kell újnak és egyéni jellegűnek tekinteni, ha az alkotóelem az összetett termékbe történt beillesztését követően is látható marad annak rendeltetésszerű használata során, és az alkotóelemnek ezek a látható külső jellegzetességei önmagukban is megfelelnek az újdonság és az egyéni jelleg követelményeinek.

Az egyéni jelleg megítélésekor figyelembe kell venni, hogy a szerző milyen alkotói szabadságfokkal alakíthatta ki a mintát. A minta egyéni jellegének megítélésekor azt kell figyelembe venni, hogy a minta szerzője valóban feltalálói tevékenységgel alakította ki a mintát.

Minden, az iparjogvédelem körébe tartozó termék és/vagy eljárás oltalmi körét a szabadalmi törvény² 1. § (1) bekezdése szerint kell értelmezni, amely kimondja, hogy *szabadalmazható minden új, feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány a technika*

¹ Lásd: 2001. évi XLVIII. törvény 1. § (1) bekezdés.

² 1995. évi XXXIII. törvény a találmányok szabadalmi oltalmáról.

bármely területén. A találmány oltalmi körét egyes egyedül a szabadalmi leírás főigénypont értékű jellemzői határozzák meg. Itt kell definiálni azokat az elengedhetetlenül szükséges alkotó szerkezeti elemeket, melyekből, ha egyet is elhagyunk, akkor az oltalmazhatóság sikerrel támadható. Az elengedhetetlenül szükséges szerkezeti elemek számát azért tesszük zárójelbe, mert ezek példaképpen kiviteli alakok, és ezért a szerkezeti elem – ahogy azt a szakzsargonban használják – „*valami ilyesmi, de nem pont ez!*” Ehhez hozzá kell tenni azt is, hogy a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (rövidítve: SZTNH) a szabadalom-engedélyezési eljárás során figyelembe veszi az ekvivalencia elvét, amely kimondja, hogy nemcsak az igénypontok által szó szerint meghatározott megoldások hasznosítására biztosít kizárólagos jogokat, hanem az ekvivalensnek tekintett megoldásokra is *automatikusan* kiterjeszti a szabadalom oltalmi körét.

Az oltalom alatt álló formatervezési mintát *kizárólag a mintaoltalom jogosultja hasznosíthatja*, vagy az, akinek a hasznosítására a jogosult engedélyt (licenciát) adott.

Az egyéni jelleg és az újdonság fogalmának értelmezéséhez szükséges meghatározni, hogy *mit értünk nyilvánosságra jutáson*. Nyilvánosságra jutott a minta, *ha az bárki számára hozzáférhetővé vált*, akár a lajstromozást követő közzététellel, akár egyéb közlés útján, kiállítással, kereskedelmi forgalomba hozatallal. A minta *nem tekinthető nyilvánosságra jutottnak, ha azt valakinek kifejezett vagy hallgatólagos titoktartási kötelezettség terhe mellett mutatják be*. A minta harmadik személlyel történő ismertetése esetén célszerű körültekintően eljárni: a minta jogosulatlan átvételének, „ellopásának” megelőzése érdekében attól, akinek feltárjuk a mintára vonatkozó terveinket vagy bemutatjuk a formatervezett termék prototípusát, *célszerű a titoktartási kötelezettségre vonatkozó írásbeli nyilatkozatot kérni*. Nem minősül nyilvánosságra jutásnak a már említett 12 hónapos türelmi időn belül történő nyilvánosságra jutás sem. A kedvezmény akkor is érvényes, ha a minta szerzőjével szemben elkövetett jogsértés eredményeképpen jut a minta nyilvánosságra: a közösségi bejelentést ebben az esetben is az említett időtartamon belül kell megtenni.

2. Az Európai Unió formavédelem

A közösségi formatervezési minta-oltalmi rendszert az OHIM működteti, amely 2003. január 2-ától fogadja a közösségi formatervezési minta-oltalmi bejelentéseket. Feltétlenül szükséges azonban megemlíte-

ni, hogy a Közösség már korábban harmonizálta a közösségi mintajogot irányelv formájában. Ez a norma az Európai Parlament és a Tanács 1998. október 13-án kelt 98/71/EK irányelve az ipari minták oltalmáról jelenleg is hatályos.

A *regisztrált közösségi formatervezési mintaoltalom* nem egy nemzet területén, hanem az Európai Unióban véd, úgy, mintha az 500 milliós piacot nyújtó Európai Unió egyetlen egy ország lenne.³ A bejelentést az OHIM-nál lehet megtenni, és az Európai Unió formavédelem hivatali díja relatíve nagyon kedvező (28 országra mindössze 3-4 szerese a magyar díjnak), ráadásul az eddigi gyakorlati tapasztalataink szerint az oltalmat formai vizsgálat után általában viszonylag hamar meg is adják.

Előnyei:

- egy bejelentéssel teljes EU védelem,
- kizárólagos gyártás, forgalmazás, használat,
- már most 28 ország, közel 500 milliós piac,
- újabb csatlakozáskor díjtalanul bővül az oltalmi terület,
- max. 25 évig életben tartható,
- 3-4 hónap alatt megadják.⁴

A formavédelem – korábbi neve ipari mintaoltalom volt – az ipari termék külső megjelenítési formáját védi, úgy, ahogy az ki van alakítva.

Bármely ipari, kézműipari termék, termék-rész vagy termék-készlet oltalmazható, beleértve a csomagolást, grafikai jeleket, karaktereket, számítógépes ikonokat, képernyő grafikákat. Kétdimenziós is lehet a minta. A felhasznált anyagok sajátosságainak és a színeknek is lehet szerepük. A lényeg, hogy a minta világszinten *új* és *egyéni* jellegű legyen. A mintarendszer speciális tulajdonsága, hogy a mintának a bejelentés előtti használata nem újdonságrontó, amit az indokol, hogy a szerző meg tudja állapítani, hogy hogyan fogadja a formatervezett terméket a piac. A mintarendeletnek ez a rendelkezése egyedülállónak számít, ui. a magyar jogrendben a bejelentést megelőző gyakorlatbavétel újdonságrontásnak minősül.

³ Európai Unió formavédelem: a Pintz és Társai Szabadalmi, Védjegy és Jogi Iroda Kft. honlapján. <http://szabadalmi.hu/europai-unios-formavedelem/> (letöltés dátuma: 2016-02-11).

⁴ Európai Unió formavédelem: a Pintz és Társai Szabadalmi, Védjegy és Jogi Iroda Kft. honlapján. <http://szabadalmi.hu/europai-unios-formavedelem/> (letöltés dátuma: 2016-02-11).

A formatervezési mintarendszernek ugyanakkor hiányossága, hogy az OHIM nem végez vizsgálatot a korábbi elsőbbségű mintákra. Amennyiben utólag sikerrel támadják az uniós formatervezési mintaoltalom megszűnik. Ilyenkor csak újabb nemzeti formatervezési mintaoltalmi bejelentésekkel lehet élni azokban az országokban, ahol kizárólagos oltalmat szeretnénk.

A formatervezési mintaoltalom a tényleges mintánál *szélesebb körben véd*. A védelem nemcsak magára a létrehozott ipari mintára biztosít kizárólagos jogokat, hanem *az ekvivalensnek tekintett megoldásokra* is automatikusan kiterjeszti a mintaoltalom körét. Csekély változtatás még nem elegendő a mintaoltalom megkerülésére, csak feltalálói tevékenységgel létrehozott új megoldások.

A közösségi bejelentést *az Európai Unió bármelyik hivatalos nyelvén* be lehet nyújtani, így akár magyarul is. Ez a magyar bejelentők számára könnyebbséget jelent, hogy ti. Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása, azaz 2004. május 1. óta bejelentéseiket magyar nyelven is megtehetik. Képviselő igénybevétele esetén magyar szabadalmi ügyvivő is eljárhat az OHIM előtt: a hazai bejelentők nem kényszerülnek tehát külföldi hivatásos képviselő – többnyire meglehetősen költséges – megbízására. Második nyelvként azonban meg kell jelölni az OHIM öt hivatalos nyelve közül az egyiket: az angolt, a németet, a franciát, a spanyolt vagy az olaszt. Ha a benyújtás nyelve nem azonos az említett öt nyelv valamelyikével, az ügyintézés nyelve a másodikként megjelölt nyelv lesz. A közösségi bejelentés tartalmazhat – formatervezési mintaként legfeljebb száz szóból álló – leírást, amely ismerteti a formatervezési minta ábrázolását. A leírás azonban nem befolyásolja az oltalom terjedelmét. Síkbeli minta, valamint a minta közzétételének elhalasztása esetén – ábrázolás helyett – mintapéldányt is be lehet nyújtani. A bejelentésben célszerű megadni a termék nemzetközi osztályozás (locarnói osztályozás) szerinti osztályjelzetét.⁵ A bejelentés tartalmazhatja a szerző feltüntetését is. A közösségi bejelentésért bejelentési és közzétételi díjat kell fizetni. Ha a bejelentő a közzététel elhalasztását kérte, ennek díját köteles megfizetni a közzétételi díj helyett.

Az Európai Unió Tanácsa létre hozta a Közösség egész területén egységes hatályú és azonos oltalomban részesülő közösségi formatervezési minta-oltalom megszerzésének egységes rendszerét, amelyet a

⁵ Lásd: <http://classifications.sztmh.gov.hu/locarno/index.htm> (letöltés dátuma: 2016-02-11).

6/2002/EK rendelettel szabályozott.⁶ A rendelet keretében az egész Közösség területére kiterjedő hatályú formatervezési mintaoltalmat lehet szerezni az OHIM-hoz védjegyek és formatervezési minták benyújtott bejelentés alapján.

A közösségi formatervezési minta-oltalmi rendszer tehát *az Európai Unió területén egységes oltalmat biztosít*, azaz – a lajstromozás alapján oltalomban részesülő minták esetében – *egyetlen bejelentéssel*, egyetlen, egységes eljárásban olyan mintaoltalom szerezhető, amely *az Európai Unió valamennyi tagállamában azonos hatályú*. Az egységes oltalom révén lehetőség nyílik arra, hogy a formatervezett termékek egységes elvek és azonos versenyfeltételek mellett jussanak az egységes európai piacra. Az egyszerűen és olcsón megszerezhető oltalom előmozdítja a formatervezésbe történő befektetéseket és ösztönzi az alkotókedvet.

A közösségi formatervezésiminta-oltalom nem más tehát, mint az Európai Közösség (ma már csak Európai Unió) egészére kiterjedő, a jogosult számára lajstromozott, egységes oltalom, amely a tagállamok mindegyike tekintetében egyidejűleg és egységesen keletkezik, illetve szűnik meg.

Ami tehát az Európai Unióban, az OHIM előtt folyó *közösségi formatervezési⁷ mintaoltalmi- és védjegyoltalmi bejelentést* illeti, *összeségében* kijelenthetjük, hogy az *nagyon előnyös*, ugyanis az engedélyezési eljárás valamennyi tagországra nézve megindul egyetlen bejelentési kérelem alapján. Ezért *nem tagállamonként kell külön-külön a megjelölést regisztráltatni*. Ezzel egyrészt jelentős idő és pénz takarítható meg, másrészt a *mintaoltalom a csatlakozó új tagállamokra automatikusan kiterjed*.

3. A bejelentő dilemmája: milyen védelmet célszerű biztosítani a fejleszteni szándékolt terméknek vagy eljárásnak?⁸

Első lépésként *el kell dönten*i, *hogy magyar vagy Európai Unió*s formatervezési mintaoltalomra (korábbi nevén: „ipari mintaoltalom”,

⁶ Lásd továbbá a közösségi formatervezési mintáról szóló 6/2002/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2245/2002/EK rendeletet.

⁷ Ennek korábbi elnevezése hazánkban ipari mintaoltalmi bejelentés volt.

⁸ Az egyes lépéseket a Pintz és Társai Szabadalmi, Védjegy és Jogi Iroda Kft. honlapja alapján ismertetjük. Lásd: EU formatervezési mintaoltalom – tennivalók lépésről lépésre: <http://vedjegy.eu/eu-design-tennivalok> (letöltés dátuma: 2016-02-11).

angolul: „design”) *van-e szükségünk*. A döntésnél vegyük figyelembe, hogy az EU-nak Magyarország is tagja, ezért párhuzamos oltalomra nincs szükség! Az EU-s eljárás sokkal gyorsabb, mint a magyar hatósági eljárás: a gyakorlat az, hogy a közösségi designt a bejelentéstől számított 3-4 héten belül lajstromozzák (a magyar eljárás ezzel szemben több hónapot vesz igénybe). Az EU-s eljárás teljes díja kb. 3-4-szerese a magyarénak, de az oltalmazott területen 50-szer többen élnek, a piaci kapacitás pedig legalább százszoros. Egy EU design oltalmának a teljes díja jelenleg 350 euró, míg az ezzel egyidőben tett (egyidejűleg bejelentett) rokon designok oltalmának díja ennek csak a harmada-negyede. Így az ötéves oltalom egy országra eső fajlagos díja csupán tíz euró nagyságrendű.

Második lépésként ellenőrizni kell, hogy valóban *oltalomképes-e*, amit védeni óhajtunk. Sajnos egyszerű kutatással nincs lehetőség arra, hogy designunk újdonságáról meggyőződjünk. Ilyet azonban az EU hatóság sem végez, és nem is kelléke a bejelentésnek. Azt azonban ellenőrizni kell, hogy nincs-e kizárva az oltalomból a védeni kívánt termék külső formája, azaz megfelel az alábbi követelményeknek:

- nem kizárólag a műszaki rendeltetés következménye a forma,
- használat során megtekinthető, azaz nincs elzárva (pl. vakolattal eltakart tégladesign, beépített alkatrész design),
- egyéni az alkotásunk, amely még nem jutott nyilvánosságra, vagy ha mégis, úgy egy évnél nem régebben.

Harmadik lépésként *készítsünk digitális fényképet* a termékről! Ha egy pozícióból nem ábrázolható kellően, akkor több pozíciót is válasszhatunk. A képen nem lehet semmi más, felesleges (ember, más tárgy stb.). Egy-egy fotó, vagy grafikus ábra lehetőleg ne legyen 8 x 12 cm nagyobb méretű. Ha még nincs prototípusunk, akkor grafikkal kell fotóhoz hasonló képet készíttetnünk. Szükség esetén a szabadalmi ügyvivő tud szakembert is ajánlani. Készítsünk továbbá egy pár soros leírást, hogy mit ábrázol a fénykép! Részletes leírásra nincs szükség, az nem nyújtható be. A védelem a fotón lévő ábrázolásra vonatkozik. Az adatszolgáltatás elkészülte után mailen, faxon, esetleg személyesen adhatunk előzetes megbízást a szabadalmi ügyvivőnek a bejelentésre. A megbízás során közöljük a leendő jogosult nevét, címét, és a kapcsolattartáshoz szükséges adatokat. Amennyiben a jogosult cég, úgy a szerző (formatervező) természetes személy neve és címe is kell.

4. A közösségi védjegy

A *közösségi védjegy* olyan jogi eszköz az Európai Unióban, amely megkönnyíti az áruk és a szolgáltatások tagállamok közötti szabad áramlását, ennél fogva lényeges szerepet tölt be az egységes belső piac működésében.⁹

A közösségi védjegyről a közösségi jog részét képező jogszabály, az Európai Unió Tanácsának a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i *40/94/EK tanácsi rendelete* rendelkezik.¹⁰ Az OHIM 1996 óta fogad közösségi védjegybejelentéseket.¹¹

Mivel a *40/94/EK tanácsi rendeletet* több alkalommal jelentősen módosították, ezért az áttekinthetőség és érthetőség érdekében ezt a rendeletet a Tanács 2009. február 26-i, a közösségi védjegyről szóló *207/2009/EK rendelete* ismételtén kodifikálta.

A közösségi védjegyrendszer *főbb elvei* a következők:

– az *egységesség*: a közösségi védjegy egységessége azt jelenti, hogy az oltalmat nem lehet megosztani területi alapon; egy közösségi védjegy oltalma valamennyi tagállamra kiterjed;

– az *autonómia*: a közösségi védjeggel összefüggő kérdéseket kizárólag a közösségi jog - elsősorban a közösségi védjegyrendelet - szabályozza;

– az *együttélés*: a közösségi védjegyrendszer a tagállami védjegyrendszerekkel párhuzamosan áll fenn és működik.

A Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történt 2004. május 1-jei hatályú csatlakozása *nem jelenti azt, hogy a Magyarországon lajstromozott védjegyek oltalma automatikusan kiterjedne az Európai Unióra is.* Az oltalomszerzés érdekében új közösségi védjegybejelentést kell tenni.

A közösségi védjegynek számos *eLŐNYE* ISMERT. A közösségi védjegy intézménye lehetővé teszi, hogy egyetlen bejelentéssel és egységes eljárással az Európai Unió összes tagállamának területére nézve védjegyoltalmat lehessen szerezni. A létrejött oltalom az összes tagál-

⁹ A közösségi védjegyről lásd: Tattay Levente: Az EU legfejlettebb iparvédelmi integrációja: a közösségi védjegy, *Külgazdaság*, 2005. (49. évf.) 7-8. sz. 65-84. old.; Tattay Levente: A közösségi védjegy. *Magyar Jog*, 2000. (47. évf.) 5. sz. 306-317. old

¹⁰ Fontos megemlíteni, hogy már 1989-ben megjelent a 89/104/EGK tanácsi irányelv a tagállamok védjegyjogi normái közelítéséről, amely alapján az Európai Közösség valamennyi államában harmonizáló védjegyjogi szabályozást vezettek be.

¹¹ 2014-ben 105.884 védjegyet jelentettek be és 93.828-at lajstromoztak.

lamban egységesen áll fenn, azt területi alapon megosztani nem lehet. Amennyiben a közösségi védjegy oltalma megszűnik, akkor ez valamennyi tagállam tekintetében egységesen következik be. A közösségi védjegy lajstromozására irányuló eljárás, valamint annak költségei kedvezőbbek, mintha a bejelentő az oltalmat – nemzeti vagy nemzetközi úton – több tagállamban kívánná megszerezni. A meglévő oltalom fenntartását célzó tevékenység (védjegyhasználat, megújítás) feltételei is kedvezőbbek, ha nem minden egyes érintett országban külön-külön történik a védjegybejelentés.

A joghatóság, illetve a közösségi formatervezési minta-oltalommal összefüggő jogviták szabályait a 6/2002/EK rendelet IX. fejezete tartalmazza.¹² A rendelet arra az elvre épül, hogy a formatervezési jogvitákban a tagállamok által kijelölt nemzeti bíróságok egyúttal „közösségi bíróságként” járjanak el.¹³ A közösségi védjegy nemzetekfelettsége ellenére a védjegybitorlási eljárások lefolytatása nemzeti bíróságok előtt történik.

A közösségi védjegybejelentés az áruk és szolgáltatások három osztályát magában foglaló *alapidíja 1050 €; minden további osztály díja 150 €*.¹⁴ Az OHIM a bejelentés időpontjaként csak az alapidíjnak a bejelentés benyújtása időpontjától számított egy hónapon belüli befizetése esetén ismeri el a bejelentés elsőbbségi napját.¹⁵ A bejelentés az alábbi védjegytipusok bármelyikére vonatkozhat: szóvédjegy, ábrás védjegy, térbeli védjegy, szín, hangvédjegy, vagy „egyéb”. A megadott kategóriák közül *csak egy választható*. A díjakat a bejelentési Útmutatóban körülírt módon lehet megfizetni.

A közösségi védjegyrendszernek ugyanakkor nemcsak előnyei, hanem *hátrányai* is vannak, így többek között például az, hogy az OHIM a nemzeti védjegyekkel való ütközést nem vizsgálja, hacsak a bejelentő ezt külön nem kéri. Ha viszont a megadás után sikerrel támadják meg a

¹² Somssich Réka: Joghatósági szabályok az uniós formatervezési minta-oltalmi rendelet alapján Az Apple – Samsung jogviták a táblagépek területén és a forum shopping lehetősége. Iustum Aequum Salutare 2014. (10. évf.) 2. sz. 72. old.

¹³ Uo.

¹⁴ A védjegyrendszernek és a mintarendszernek közös illetékrendelete van. Lásd: A Bizottság 355/2009/EK rendelete a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnak (védjegyek és formatervezési minták) fizetendő díjakról szóló 2869/95/EK rendelet, valamint a közösségi védjegyről szóló 40/94/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló 2868/95/EK rendelet módosításáról. (1. cikk).

¹⁵ Az 1050 € alapidíjat azonban be lehet fizetni később is, a bejelentés benyújtás időpontjától számított egy hónapon belül.

lajstromozott közösségi védjegyoltalmat, akkor az egész Unióra szóló közösségi védjegyoltalom megszűnik.

5. A 2014. évi innovációs törvény alapján a kutatás-fejlesztésre szerezhető pénzügyi források Magyarországon

A magyar Országgyűlés 2014-ben megalkotta a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló 2014. évi LXXVI. törvényt, amelynek legfontosabb célja megteremteni a tudományos kutatás Alap-törvényben rögzített autonómiájának részletes jogszabályi és finanszírozási feltételeit, a magyar gazdaság és társadalom versenyképességét és jövedelemtermelő képességét biztosító tudásalapú társadalmat, valamint a fejlesztésre és az innovációra épülő, fenntartható társadalmi és gazdasági fejlődést és munkahelyteremtést szolgáló növekedést. A törvény hatálya elsősorban a Magyarországon, közfinanszírozású támogatásból megvalósuló kutatás-fejlesztésre és innovációra, valamint az ezekhez kapcsolódóan Magyarországon nyújtott szolgáltatásokra terjed ki.

A kutatás-fejlesztés támogatására a Kormány létrehozta a *Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innováció Hivatalát* (NKFI) és ellátta mindazokkal a jogosítványokkal, amelyek biztosítani tudják a pályázók kérelmének teljesítését.

A Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal legfontosabb törvényi jogosítványai a következők:

– *pályázati kiírást tesz* közzé, ellátja a pályázati kiírás szerinti értékelés és döntéshozatal megszervezését és lebonyolítását, *dönt a támogatásról*;

– dönt az NKFI Alap terhére hazai közfinanszírozású támogatás odaítéléséről;

– *részt vesz a Magyarországnak nyújtott külföldi támogatások kutatás-fejlesztési és innovációs célú felhasználásában és koordinálásában*, együttműködik az e célra létrehozott központi hivatallal a kutatás-fejlesztés területén megvalósuló magyarországi befektetések elősegítésében;

– a Kormány által jóváhagyott, *az NKFI Alap forrásai terhére megvalósítandóként* nevesített, nemzetgazdasági növekedést és a kutatás-fejlesztési és innovációs kapacitásnövekedést elősegítő *projektek támogatása*.

5.1. Az NKFI Alap rendeltetése és kezelése

Az NKFI Alap a kutatás-fejlesztés és az innováció állami támogatását biztosító és kizárólag ezt a célt szolgáló, az államháztartásról szóló törvény szerinti *elkülönített állami pénzalap*. Az Alap rendeltetése kiszámítható és *biztos forrást biztosítani a kutatás-fejlesztés és a gazdaságban hasznosuló innováció ösztönzésére és támogatására*, lehetővé tenni a gazdaságban és a társadalmi élet egyéb területein hasznosuló kutatás és fejlesztés erősítését, a hazai és külföldi kutatási eredmények hasznosítását, fejleszteni a kutatás-fejlesztési és innovációs infrastruktúrát és annak körébe tartozó szolgáltató tevékenységeket. Az NKFI Alapért az NKFI Hivatal felelős.

5.2. Innovációs támogatások

Az NKFI Alap terhére – egyebek mellett – a következő célokra nyújtható innovációs támogatás:

- *innováció, innovációhoz kapcsolódó kutatás-fejlesztés*, továbbá ezek eredményeinek hasznosításával kapcsolatos költségek fedezetének biztosítására;

- *innovációhoz kapcsolódó kutatás-fejlesztési munkahelyek létrehozására, a kutatás-fejlesztés és az innováció emberi erőforrásainak biztosítására* és fejlesztésére, a kutató-fejlesztői utánpótlás és képzés, tehetséggondozás, a kutató-fejlesztői, oktatói továbbképzés támogatására, a kutató-fejlesztők hazai és nemzetközi mobilitásának, tapasztalatcseréjének, valamint az elismert hazatérő kutatók magyarországi innovációs területen történő szakmai beilleszkedésének támogatására;

- a hazai és külföldi tudományos és technológiai ismeretek megszerzésére, azok gyakorlati alkalmazására;

- *a szellemi tulajdon védelmére és hasznosítására, tehát iparvédelmi jogok szerzésére ún. szabadalmi, védjegy, formatervezési minta, használati minta stb. oltalmak szerzésére.*

A továbbiakban ismertetjük a szellemi alkotásokhoz fűződő jogok védelmét szolgáló fontosabb pályázati programokat, amelyekre a szellemi alkotások hasznosításának támogatása érdekében lehet pályázni. Az egyik ilyen program az ún. IPARJOG-15, amely a szellemi alkotások hazai és nemzetközi szellemi tulajdon-védelmét szolgáló tevékenységek támogatása az alkotások hasznosulásának előmozdítása érdekében vehe-

tő igénybe.¹⁶ A másik ilyen program a Széchenyi 2020 keretében megjelent Prototípus, termék-, technológia-, és szolgáltatásfejlesztés – GINOP-2.1.7-15. pályázat, amelyre a rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 20 milliárd forint.¹⁷

Ami a kutatás és fejlesztés ($K + F$) minősítését illeti, az innovációs törvény 32. § (1) bekezdése világosan kimondja, hogy a pályázati kiírásban előírható, hogy a pályázó az elvárható gondossággal eljárva az alábbiakra kell törekedjen:

- a projekt keretében létrehozott eredmény magyarországi, illetve Magyarországra kiterjedő iparjogvédelmi oltalmának megszerzésére, fenntartására, megújítására;

- a támogatott projekt keretében létrejövő eredmények magyarországi hasznosítására. Ha nem ezt teszi, akkor szembe találja magát az adóhatósággal, és vissza kell fizesse a vissza nem térítésre kapott pályadíjat. Ezt az innovációs törvény 36. § (1) bekezdése a következőképpen szabályozza:

Az SZTNH kérelemre minősíti a kérelemben megjelölt projektet abból a szempontból, hogy az annak tartalmát képező *tevékenységek* a 3. § szerinti *kutatás-fejlesztési tevékenységnek tekinthetők-e*.

A minősítési eljárás keretében hozott határozat

- a kutatás-fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó adó- és járulékkedvezmények érvényesítéséhez, valamint

- a kutatás-fejlesztési támogatási rendszerben a támogatás iránti kérelemben megjelölt kutatás-fejlesztési projekt kutatás-fejlesztési tartalmának igazolására használható fel.

Ha a projekt kutatás-fejlesztésnek minősül, a minősítés – kérelemre – kiterjed arra is, hogy meghatározza a projekt alap kutatási, alkalmazott kutatási vagy kísérleti fejlesztési tevékenységeinek arányát.

Az SZTNH által jogerős határozatban kutatás-fejlesztési tevékenységnek minősített projektet más hatóságnak is ilyennek kell tekintenie. *Az SZTNH döntéseivel szemben nincs helye fellebbezésnek, újrafelvételi és felügyeleti eljárásnak, valamint ügyészi felhívásnak.*

¹⁶ A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap terhére a 2015-2016 közötti időszakra összesen 300 millió forint keretösszeget kerül biztosításra, amelyből a 2015. évi kifizetésekre rendelkezésre álló forrás 200 millió forint. A Program meghirdetésére 2015. szeptember 25-én került sor, a végső beadási határidő 2016. december 31.

¹⁷ Pályázónként 10-130 millió forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető, a támogatás intenzitása a projekt jellegétől függően változik. A Program meghirdetésére 2015. október 25-én került sor, a végső beadási határidő 2017. december 14.

Tekintettel arra, hogy a projekt törvényi szabályozása nagyon fontos része a pályamű-díj elnyerésének, erről is szeretnénk néhány gondolatot megosztani. A projekt olyan összefüggő tevékenységek sorozata, amely valamilyen kitzűzött eredmény elérésére irányul, meghatározott idő alatt végzendő el, és többnyire adott költségkeret megtartásával. Nem uniformizálható, mert nem ismétlődik.

A *projekt fogalma*: egyszeri vállalkozás, melynek célja, hogy egyedi terméket, szolgáltatást vagy végeredményt hozzon létre.¹⁸

Az innovációs törvény külön foglalkozik a projekt kizárólagos minősítésével. Nevezetesen arról, hogy a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésére az SZTNH kizárólagos joggal minősíti a projektet abból a szempontból, hogy az annak tartalmát képező tevékenységek valóban kutatás-fejlesztési tevékenységnek tekinthetők-e. Ugyanis az ügyben hozott hivatali határozat egyedülállóan használható fel a kutatás-fejlesztési tevékenységhez kapcsolódó adó- és járulékkedvezmények érvényesítéséhez, valamint a kutatás-fejlesztési támogatási rendszerben a támogatás iránti kérelemben megjelölt kutatás-fejlesztési projekt kutatás-fejlesztési tartalmának igazolására.¹⁹

Az innovációs törvény 3. § 21. pontja határozza meg a *szellemi alkotás* fogalmát.²⁰ Ennek célja, hogy a *pályázó ne azt fejlessze „ami eszébe jut”,* hanem hozzon létre olyan műszaki megoldást, amely alkalmas arra, hogy iparjogvédelmi oltalom (szabadalom, használati mintaoltalom, növényfajta-oltalom, formatervezési mintaoltalom, topográfiaoltalom) tárgyát képezze, vagy amely jogszabály erejénél fogva szerző jogi védelem alatt áll, ideértve azt is, amikor a hasznosítási célok, lehetőségek függvényében a megfelelő oltalom megszerzése helyett e megoldás titokban tartása célszerű. Ha nem ezt teszi, akkor a létrehozott termék és/vagy eljárás közkinccsé válik, azt bárki hasznosíthatja a bitorlás veszélye nélkül. Ilyen eset bekövetkezése esetén az elnyert pályázati díjat vissza kell fizetni.

¹⁸ http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011_0059_SCORM_MFKGT_5068/sco_02_05.scorm (letöltés dátuma: 2016-02-11).

¹⁹ Lásd: innovációs törvény 32. §.

²⁰ Eszerint *szellemi alkotás*: az az alkotás, műszaki megoldás, amely alkalmas arra, hogy iparjogvédelmi oltalom (szabadalom, használati mintaoltalom, növényfajta-oltalom, formatervezési mintaoltalom, topográfiaoltalom) tárgyát képezze, vagy amely jogszabály erejénél fogva szerzői jogi védelem alatt áll, ideértve azt is, amikor a hasznosítási célok, lehetőségek függvényében a megfelelő oltalom megszerzése helyett e megoldás titokban tartása célszerű.

Ami az *innováció lényegét* illeti, az *innováció egy kreatív ötletből születő folyamatot* jelöl, amely megvalósítja az ötletet. Az *innováció* elméleti alapjai legelőször 1934-ben Schumpeter tanulmányában jelentek meg. Ennek nyomán ma a következő típusait különböztetjük meg:

Napjainkban az *innováció és a K+F fogalmak használata beolvadt mindennapos szöveggörnyezetünkbe és általánosan használt kifejezéssé vált.*²¹ Ennek ellenére gyakorta szembesülhetünk azzal, hogy számos vállalkozóban vagy akár kutatóban e két kategória szinonim fogalomként jelenik meg. Ennek oka feltehetően az *innováció több típusú értelmezése*, definiálása illetve időszakonkénti átalakulása és egyben az információ hiányra vezethető vissza. Az *innováció „hagyományos” definíciója az Oslo kézikönyv*²² 2005. végi 3. kiadása alapján lett ismertté. Eszerint az *innováció* új, vagy jelentősen javított ipari termék (áru vagy szolgáltatás) vagy eljárás, új marketing-módszer, vagy új szervezési-szervezeti módszer bevezetése az üzleti gyakorlatban, munkahelyi szervezetben, vagy a külső kapcsolatokban.

A *termék-innováció* olyan áru vagy szolgáltatás bevezetése, amely – annak tulajdonságai és rendeltetése vonatkozásában – új, vagy jelentősen megújított. Ez magában foglalja a fejlesztésre vonatkozó részletes műszaki leírásokat, az összetevőket és anyagokat, a beépített szoftvert, a felhasználóbarát jelleget, vagy más funkcionális tulajdonságokat.

Az *eljárás-innováció* új, vagy jelentősen megújított *termelési vagy szállítási módszer megvalósítása*. Felöleli a technikában, a berendezésekben és/vagy a szoftverben bekövetkező jelentős változásokat.

A *marketing-innováció* olyan új marketing-módszerek alkalmazása, amelyek jelentős változást hoznak a terméktervezésben, a csomagolásban, a termék piacra dobásában, a termék reklámozásában, vagy az árképzésben.

²¹ Balogh T.: [Az innováció és K+F fogalma](#). Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség Nonprofit Kft. – Tudástár. http://www.ddriu.hu/htmls/az_innovacio_es_kf_fogalma.html (letöltés dátuma: 2015-11-11) A továbbiakban bemutatott fogalmakat ez alapján a Tudástár alapján ismertetjük.

²² Az OECD az Oslo kézikönyvben – amely a tudományos és technológiai tevékenységek mérésének módszereit foglalja össze – teszi közzé az *innováció értelmezésének*, mérésének fogalmi rendszerét, és a hozzá kapcsolható eszköztárat. A kézikönyv 2005-ben megjelent harmadik kiadásában lényegesen kiszélesítette az *innováció fogalmát*, egyúttal használható javaslatokkal szolgál az *innováció politika alkotói számára*. A készítők külön fejezetben fogalmazzák meg az *innovációs tevékenységek mérésével kapcsolatos ajánlásait*.

A szervezési-szervezeti innováció új szervezési-szervezeti módszerek megvalósítását jelenti a cég üzleti gyakorlatában, a munka szervezésében, vagy a külső kapcsolatokban.

Új innovációs területek:

– A szolgáltatások valamint a szolgáltatási ágazatok a gazdasági növekedés egyre fontosabb motorjai. Ezért az *EU 2020 stratégia Innovációs Uniója* külön felhívja a figyelmet a szolgáltatási innovációkra. A szolgáltatási innováció definíciója a *The Smart Guide to Service Innovation*²³ anyag alapján: új vagy jelentősen javított szolgáltatási elképzeléseket és szolgáltatás-fajtákat foglal magában, függetlenül attól, hogy ezeket szolgáltató vállalatok vagy feldolgozó vállalatok vezetik be, kiterjed ezentúl szolgáltatási folyamatok innovációjára, szolgáltatási infrastruktúrára, vevőállomány-feldolgozásokra, üzleti modellekre, kereskedelmi folyamatokra (eladásra, marketingre, kiszállításra), a szolgáltatás termelékenységére, valamint olyan vegyes formájú innovációkra, amelyek egyidejűleg többféle felhasználói csoportot foglalnak magukban.

– A társadalmi innováció definíciója a *Strengthening social innovation in Europe*²⁴ kiadványból idézve a következő: a társadalmi innovációk mind céljukat, mind eszközeiket tekintve társadalmi jellegűek. A társadalmi innovációk olyan új ötletek (termékek, szolgáltatások és modellek), amelyek egyidejűleg elégitenek ki társadalmi szükségleteket (hatékonyabb módon, mint más módszerekkel), és új társadalmi viszonyokat vagy együttműködések hoznak létre máskor szélesebb társadalmi mozgalmak kezdeményezik (mint amilyenek a feminista vagy a környezetvédelmi mozgalmak), de megint máskor piaci dinamizmusok, vagy szervezési intézkedések hatására indulnak meg.

– A társadalmi innováció nem is csak a non-profit szektorra jellemző. Mozgatói lehetnek politikai intézkedések, kormányok (pl. egészségügyi intézkedések), piacok (pl. a nyílt forráskódú szoftverek, a bio élelmiszerek), mozgalmak (pl. a tisztességes kereskedelem), társadalmi vállalkozások (pl. mikro hitelek), kis- és nagyvállalkozások szövetségei. A tartós növekedés olyan mai korlátainak leküzdésében, mint a klímaváltozás, a társadalmi befogadás erősítése, a demográfiai problémák leküzdése, a mélyszegénység felszámolása, az öregedő népesség problémái, a társadalmi innováció játszhat szerepet.

²³ http://www.europe-innova.eu/web/guest/home/-/journal_content/56/10136/961034 (letöltés dátuma: 2015-11-11).

²⁴ <http://www.socialinnovationeurope.eu/> (letöltés dátuma: 2015-11-11).

Mint ahogy a fentiekben láthattuk, az *innováció egy nehezen megfogható és nehezen definiálható kategória*, amely számos területet ölel fel, és emellett *számos célja lehet*. Ezzel szemben a *kutatás-fejlesztés jól körülhatárolt és egyértelműen definiált tevékenység, azaz olyan módszeresen folytatott alkotómunkát jelent, amely a meglévő ismeretanyag bővítésére* szolgál beleértve az emberről, a kultúráról és a társadalomról szerzett ismereteket is, valamint arra, hogy ezt az ismeretanyagot új alkalmazások kidolgozására használjuk fel.

A *K+F tevékenység alatt háromféle tevékenységet értünk*: az alapkutatást, az alkalmazott kutatást és a kísérleti fejlesztést [Frascati Manual 2002].²⁵

Az *alapkutatás* olyan kísérleti vagy elméleti munka, amelynek elsődleges célja az, hogy a jelenségek vagy megfigyelhető tények lényegi alapjáról új ismeretet szerezzen, anélkül, hogy bármilyen alkalmazásra vagy hasznosításra törekedne.

Az *alkalmazott kutatás* szintén új ismeret szerzését célzó eredeti kutatás. Ezt azonban elsősorban már egy bizonyos gyakorlati cél vagy elgondolás megvalósítása érdekében végzik.

A *kísérleti fejlesztés* rendszeres tevékenység, amely a kutatásból és vagy a gyakorlati tapasztalatból szerzett ismeretanyagból merítve, új anyagok, termékek vagy eszközök előállítására, új eljárások, rendszerek és szolgáltatások bevezetésére, valamint a már előállított vagy bevezetett ilyen termékek lényeges továbbfejlesztésére törekszik. A K+F fogalmába mind a formális, vagyis a K+F szervezetekben, mind az informális vagy alkalmi, más kutatóhelyeken végzett K+F beletartozik.

Mégis, ha összehasonlítjuk az innováció fogalmi rendszerével, egy szűkebb kategóriát kapunk. Számos olyan terület létezik, melyben az innováció kulcsszerepet játszik az mégsem minősül K+F-nek. A Frascati Kézikönyv is a kutatás-fejlesztésből kizárando tevékenységnek minősíti az alábbiakat:

- oktatás és képzés,

²⁵ Az OECD 1963 júniusában rendezte meg a kutatás és fejlesztés (K+F) statisztika nemzeti szakértőinek találkozóját az olaszországi Frascati városban lévő Villa Falcioneriben. E találkozó eredményeként született a *Javaslat a kutatás és kísérleti fejlesztés felméréseinek egységes gyakorlatára* című dokumentum első hivatalos változata, amelyet általában *Frascati kézikönyv* néven emlegetnek. E kézikönyvnek azóta több kiadása és néhány hazai fordítása megjelent, így a kutatás-fejlesztés és az innováció területének határait mi is e kézikönyvben foglaltakkal igyekeztünk leginkább megragadni.

- egyéb kapcsolódó tudományos és műszaki tevékenységek (pl.: információgyűjtés, elemzés, értékelés melynek célja egy tudományos konferencia vagy szabadalmi szolgálat stb.),
- egyéb ipari tevékenységek (technológia beszerzés, felszerelés vagy árucikkek és szolgáltatások kísérleti modellje és rendszeres előállítása stb.),
- igazgatás-ügyviteli és egyéb segédtevékenységek (kutatóhelyek számára a minisztériumok, kutatási tanácsok útján juttatott K+F pénz-alapok képzése, kezelése és elosztása stb.).

6. Uniós intézkedések a szellemi tulajdonjogok védelmére

2014-ig több mint kétszeresére nőtt az új európai szabadalmi bejegyzések, lajstromozott közösségi védjegyek és közösségi formatervezési minták száma. A szellemi tulajdonjogokat sértő tevékenységek nagy száma azonban negatív hatással lehet e kedvező tendenciára.

Az EU határellenőrzési szervei csak 2012-ben 90.000 esetben regisztráltak szellemi tulajdonjogokat sértő árukat (ez a szám 2005-ben még 27 000 alatt volt). A probléma kezelése érdekében az Európai Bizottság a szellemitulajdon-jogok megsértése elleni uniós cselekvési tervet irányozott elő.

Az Európai Bizottság két közleményt fogadott el: egy cselekvési tervet a szellemitulajdon-jogok Unión belüli megsértésének kezelésére, valamint egy stratégiát a szellemitulajdon-jogok harmadik országbeli védelmére és érvényesítésére vonatkozóan.

Az uniós cselekvési tervszámos intézkedést határoz meg annak érdekében, hogy a szellemitulajdon-jogok érvényesítését szolgáló uniós szakpolitikát az üzletszerűen elkövetett jogsértésekre összpontosítsa (a pénz útjának követésére vonatkozó elv). A nemzetközi megközelítést alkalmazó stratégia a legújabb változásokat vizsgálja, és bemutatja a Bizottság rendelkezésére álló jelenlegi eszközök javításának lehetséges módjait. Ennek célja annak elősegítése, hogy harmadik országokban javuljanak a szellemitulajdon-jogokkal kapcsolatos előírások, és visszaszoruljon a szellemitulajdon-jogokat sértő áruk kereskedelme.

„E cselekvési terv elfogadása jelzi, hogyan kívánjuk újragondolni szakpolitikánkat annak érdekében, hogy a magánszektorban jobban tiszteltben tartsák a szellemitulajdon-jogokat” – jelentette ki Michel

Barnier, a belső piacért²⁶ és a szolgáltatásokért felelős uniós biztos. „Az itt meghatározott intézkedések nem az egyénnel szemben írnak elő szankciót arra az esetre, ha a szellemitulajdon-jogokat – gyakran tudtukon kívül – megsértik, hanem a pénz útjának követésére vonatkozó elv kialakítását segítik elő, az üzletszerű jogsértők bevételi forrásainak felszámolása érdekében.”

„Vállalkozásaink, alkotóink és feltalálóink kreatív és innovatív erőfeszítéseit méltó módon meg kellene jutalmazni” – nyilatkozta Karel de Gucht, az EU kereskedelmi biztosa²⁷. „Ehhez, valamint az innováció és a kreativitás további ösztönzése érdekében nemzetközi partnereinkkel tovább kell dolgoznunk az előírások javításán. Változatlanul nyitottak vagyunk arra, hogy megközelítésünket a partnerek fejlettségi szintjének megfelelően kiigazítsuk, de kiemeljük azokat a pozitív hatásokat, amelyeket a szellemi tulajdon a növekedésre, a foglalkoztatásra és a fogyasztókra gyakorolhat.”

A szellemitulajdon-jogok hatékony érvényesítését a végrehajtó hatóságok, valamint e hatóságok és az üzleti szereplők közötti, szoros együttműködésnek kell alátámasztania. Ez mind az EU-n belül, mind nemzetközi partnereinkkel fennálló kapcsolatainkban alapvető jelentőségű” – nyilatkozta Algirdas Šemeta, vámügyi uniós biztos.

E többszereplős megközelítés erősítése nem mentes a kihívásoktól, de csak így biztosítható a birtokunkban lévő szellemi tulajdon megfelelő védelme az EU-ban, illetve a nemzetközi kereskedelemben.

Napjaink globalizált gazdasága egyre növekvő mértékben hagyatkozik a tudásalapú iparágakra, amelyek jól ellenálltak a válságnak, és amelyek körében erőteljes növekedés tapasztalható. 2003 és 2012 között több mint kétszeresére nőtt az új európai szabadalmi bejegyzések, lajstromozott közösségi védjegyek és közösségi formatervezési minták száma.

²⁶ Párizs, 2014. május 30., péntek (MTI) – “Nagyon lehetségesnek” nevezték Michel Barnier belső piacért és szolgáltatásokért felelős uniós biztos jelölését az Európai Bizottság elnöki posztjára brüsszeli és párizsi források a Le Monde című napilapnak.

²⁷ „Az Európai Unió és Dél-Korea közötti megállapodás óriási eredményt jelent kereskedelmi kapcsolataink javítása terén. A mai válságos időkben nagy lökést fog adni Európában a munkahelyteremtésnek és a növekedésnek. A ma aláírt széleskörű és innovatív megállapodás más kereskedelmi megállapodások számára is példaértékkel bír” – nyilatkozta De Gucht biztos. „A nemzetközi kereskedelemben sokkal problémásabbnak bizonyuló, nem vámjellegű akadályok leküzdése legalább olyan mértékben csökkentheti a vállalkozások kiadásait, mint az importvámok megszüntetése.”

7. A soron következő lépések

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság figyelemmel fogja kísérni e kezdeményezések végrehajtását, és felkéri az Európai Parlamentet, a Tanácsot, a tagállamokat, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságot, valamint az érdekelt feleket (köztük a szellemi tulajdoni jogsértések európai megfigyelőközpontján keresztül az OHIM-ot a további munkában való tevékeny részvétellel. A Bizottság a későbbiekben meg fogja fontolni, hogy van-e szükség további – adott esetben jogalkotási – intézkedésekre.

8. Nemzetközi szabadalmi hatóság lett a Visegrádi Szabadalmi Intézet

Erről az ENSZ Szellemi Tulajdon Világszervezet Gentben zajló közgyűléssorozatán, a *Szabadalmi Együtműködési Szerződés (PCT)* közgyűlésén született döntés.

A visegrádi együttműködés országai iparjogvédelmi hatóságainak vezetői 2015. február 26-án, Pozsonyban írták alá azt a nemzetközi megállapodást, amelynek keretében – budapesti központtal – létrejött a *Visegrádi Szabadalmi Intézet*.²⁸

Előreláthatólag 2016 elején – az ENSZ Szellemi Tulajdon Világszervezetében és az Európai Szabadalmi Szervezetben lefolytatandó eljárásokat követően – kezdi meg működését a Visegrádi Szabadalmi Intézet. Működését, státuszát és felépítését tekintve a *Szabadalmi Együtműködési Szerződés (PCT)* előírásaira figyelemmel kormányközi szervezetként jön létre.

A négy visegrádi ország hatóságainak meglévő kapacitásait kihasználva, az eddigieknél előnyösebb feltételek biztosításával lesz lehetőség a régió feltalálói és vállalkozásai számára a világ 148 országára kiterjedő PCT rendszer igénybevételére. Mindez lehetőséget ad arra is, hogy a résztvevő országok szabadalmi bejelentői anyanyelvükön indítsák meg a nemzetközi szabadalmi bejelentést, illetve az eljárás során felmerülő kérdéseikre is anyanyelvükön kapjanak választ.

²⁸ A megállapodást magyar részről Bendzsel Miklós, az SZTNH elnöke írta alá.

9. A legfontosabb bírósági döntések összegyűjtése, elemzése és megküldése az OHIM-nak

Az OHIM elnöke, António Campinos levélben fordult az SZTNH-hoz annak érdekében, hogy az OHIM és a nemzeti hivatalok közötti együttműködést kiterjessze a szellemi tulajdon-jogok érvényesítése iránt indított ügyekben született legfontosabb bírósági döntések összegyűjtésére, elemzésére és azok elérhetővé tételére.

E kérelem közzé lett téve a Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara titkárának a tájékoztatásából, így ismertté is vált a szabadalmi ügyvivők körében.

10. „Vigyázat, csalók!”

Sorainkat zárva, egy gyakorlati problémára is fel szeretnénk hívni az olvasók figyelmét. A magukat EPTR EUROPEAN PATENT, TPP Trademark, Design & Patent Publications és W.B.I.P-nak nevező egyének, szabadalmi, illetve védjegybejelentésekkel, továbbá védjegyoltalom megújításokkal kapcsolatban – hivatalos számla látszatát keltő – kéretlen díjfizetési felhívásokat küldenek magyarországi bejelentők, jogosultak részére. A levelek a szabadalmi, illetve védjegybejelentéssel kapcsolatos hivatalos számlának tűnnek, és legtöbbször csak a levélben található apró betűs tájékoztatóból derül ki, hogy valójában egy adatbázisba való bekerülést, "publikálást" ajánl a cég a befizetett összegért. Az SZTNH és az OHIM körlevélben hívta fel a bejelentők figyelmét arra, hogy amennyiben bárki ilyen megtévesztő díjfizetési felhívást tartalmazó levelet kapna, azt ne teljesítse, mert ezekben az esetekben csalásról van szó. Sem a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala, sem az OHIM nem áll kapcsolatban ezekkel a vállalkozásokkal, amelyek megtévesztő díjfizetési felhívásokkal keresik meg a bejelentőket és a védjegyjogosultakat. Az OHIM csak és kizárólag az ügyben eljáró és képviseleti megbízással rendelkező szabadalmi ügyvivőkkel vannak kapcsolatban.

Felhasznált források:

- Dél-Dunántúli Regionális Innovációs Ügynökség Nonprofit Kft. – Tudástár.
<http://www.ddriu.hu/htmls/tudastar.html> (letöltés dátuma: 2015-11-11).
- EU formatervezési mintaoltalom – tennivalók lépésről lépésre: <http://vedjegy.eu/eu-design-tennivalok> (letöltés dátuma: 2015-11-11)
- European Commission Press Release Database: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-760_hu.htm (letöltés dátuma: 2015-11-11)
- Náthon Natalie: Az új típusú védjegyek az Európai Unióban. A Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (OHIM), valamint az Európai Közösségek Bíróságának és Elsőfokú Bíróságának joggyakorlata. Phd Értekezés, Pécs, 2009. <http://ajk.pte.hu/files/file/doktori-iskola/nathon-natalie/nathon-natalie-vedes-ertekezes.pdf> (letöltés dátuma: 2015-11-11)
- Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal pályázati információs weboldala <http://nkfia.kormany.hu/> (letöltés dátuma: 2015-11-11)
- Pintz és Társai Szabadalmi, Védjegy és Jogi Iroda Kft. honlapja: <http://szabadalmi.hu> (letöltés dátuma: 2015-11-11)
- Somssich Réka: Joghatósági szabályok az uniós formatervezési minta-oltalmi rendelet alapján Az Apple – Samsung jogviták a táblagépek területén és a forum shopping lehetősége. Iustum Aequum Salutare 2014. (10. évf.) 2. sz. 71 – 79. oldalak
- Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának hivatalos honlapja: www.sztnh.gov.hu (letöltés dátuma: 2015-11-11)
- Tattay Levente: A közösségi védjegy. Magyar Jog, 2000. (47. évf.) 5. sz. 306-317. old
- Tattay Levente: Az EU legfejlettebb iparvédelmi integrációja: a közösségi védjegy, Külgazdaság, 2005. (49. évf.) 7-8. sz. 65-84. old.
- Wikipédia – A szabad enciklopédia: <https://hu.m.wikipedia.org> (letöltés dátuma: 2015-11-11)